

Original Article

Correlation between Academic Self-Efficacy and Learning Anxiety in Medical Students Studying at Qom Branch of Islamic Azad University, 2017, (Iran)

Mohammad Javad Mohammadi¹, Siamak Mohebi², Fatemeh Dehghani³, Mohammad Javad Ghasemzadeh^{1*}

¹Faculty of Medicine, Qom Branch, Islamic Azad University, Qom, Iran.

²Department of Health Education & Health Promotion, Faculty of Health, Qom University of Medical Sciences, Qom, Iran.

³Qom University of Medical Sciences, Qom, Iran.

***Corresponding Author:**
Mohammad Javad Ghasemzadeh; Faculty of Medicine, Qom Branch, Islamic Azad University, Qom, Iran.

Email:
qasemzade.m@gmail.com

Received: 24 Jul, 2018
Accepted: 13 Jun, 2019

Abstract

Background and Objectives: Lack of academic progress is considered as one of the major problems in the quality of higher education institutes, which leads to waste of time and cost and causes psychological problems in the students. The current study was conducted to determine the correlation between academic self-efficacy and learning anxiety in medical students studying at Qom Branch of Islamic Azad University.

Methods: This research was performed as a cross-sectional, descriptive, and analytical study on 131 students in Islamic Azad University of Qom city. Sampling was census method. The data were collected using two questionnaires of College Academic Self-Efficacy Scale (CASES) and self-reporting Pekrun Learning Anxiety. Finally, data were analyzed using descriptive statistical tests, Pearson correlation, and t-test.

Results: The mean age of the participants was 22.25 ± 2.80 , the mean academic self-efficacy score was 104.29 ± 17.00 , and the mean learning anxiety score was 33.14 ± 6.69 . There was no significant difference between three demographic characteristics of gender, marital status, and place of residence with academic self-efficacy score ($p > 0.05$), but, there was a significant relationship between gender and marital status with learning anxiety score ($p < 0.05$). There was no significant relationship between the mean score of learning anxiety and dormitory and non-dormitory residence ($p = 0.684$). There was a significant direct correlation between academic grade point average and academic self-efficacy ($r = 0.261$, $p = 0.003$). There was a significant inverse correlation between academic self-efficacy and learning anxiety ($p = 0.001$, $r = -0.388$).

Conclusion: The findings of this research showed that there is a significant inverse correlation between the learning anxiety variable and academic self-efficacy in students; accordingly, reduction of the source of stress and stress-coping training should be paid attention to improve the students' academic self-efficacy beliefs.

Keywords: Self-efficacy; Learning; Anxiety, Medical students.

DOI: 10.29252/qums.12.12.89

همبستگی خودکارآمدی تحصیلی با اضطراب یادگیری در دانشجویان پزشکی دانشگاه آزاد اسلامی واحد قم، سال ۱۳۹۵

محمدجواد محمدی^۱، سیامک محبی^۲، فاطمه دهقانی^۳، محمدجواد قاسم‌زاده*

چکیده

زمینه و هدف: عدم پیشرفت تحصیلی، یکی از مشکلات عمده در کیفیت مراکز آموزش عالی کشور محسوب می‌گردد که منجر به اتلاف وقت، هزینه و ایجاد مشکلات روحی - روانی و اجتماعی در دانشجویان می‌شود. مطالعه حاضر با هدف تعیین همبستگی خودکارآمدی تحصیلی با اضطراب یادگیری در دانشجویان پزشکی دانشگاه آزاد اسلامی واحد قم صورت گرفت.

روش بررسی: پژوهش حاضر به روش توصیفی - همبستگی بر روی ۱۳۱ دانشجوی دانشگاه آزاد اسلامی شهر قم انجام شد. نمونه‌گیری به صورت سرشماری بود. اطلاعات با استفاده از دو پرسشنامه استاندارد خودکارآمدی تحصیلی و پرسشنامه استاندارد اضطراب یادگیری پکران، به صورت خود گزارش‌دهی جمع‌آوری شد. داده‌ها با استفاده از آزمون‌های آماری توصیفی، همبستگی پیرسون و تی مستقل تجزیه و تحلیل شدند.

یافته‌ها: شرکت‌کنندگان دارای میانگین سنی $22/2 \pm 2/8$ سال، میانگین نمره خودکارآمدی تحصیلی $104/2 \pm 17/0$ و میانگین نمره اضطراب یادگیری $33/1 \pm 6/6$ بودند. بین سه مشخصه دموگرافیکی جنسیت، وضعیت تأهل و محل سکونت با میانگین نمره خودکارآمدی تحصیلی، اختلاف معنی‌داری دیده نشد ($p > 0/05$)، اما میان جنسیت و وضعیت تأهل با نمره اضطراب یادگیری، ارتباط معنی‌داری مشاهده گردید ($p < 0/005$). بین خوابگاهی بودن و نبودن با نمره اضطراب یادگیری، رابطه معنی‌دار نبود ($p = 0/684$). میان معدل تحصیلی و خودکارآمدی تحصیلی، همبستگی مستقیم معنی‌داری وجود داشت ($r = 0/261$ ، $p = 0/003$). همچنین بین خودکارآمدی تحصیلی و اضطراب یادگیری دانشجویان موردبررسی، همبستگی معکوس معنی‌داری دیده شد ($r = -0/388$ ، $p < 0/001$).

نتیجه‌گیری: نتایج این پژوهش نشان داد بین متغیر اضطراب یادگیری و خودکارآمدی تحصیلی در دانشجویان، همبستگی معکوس معنی‌داری وجود دارد؛ بر این اساس باید در جهت رشد باورهای خودکارآمدی تحصیلی دانشجویان به کاهش منابع استرس، آموزش‌های مقابله با استرس نیز توجه شود.

کلیدواژه‌ها: خودکارآمدی؛ یادگیری؛ اضطراب؛ دانشجویان علوم پزشکی.

^۱دانشکده پزشکی، واحد قم، دانشگاه آزاد اسلامی، قم، ایران.

^۲گروه آموزش بهداشت و ارتقای سلامت، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی قم، قم، ایران.

^۳دانشگاه علوم پزشکی قم، قم، ایران.

*نویسنده مسئول مکاتبات:

محمدجواد قاسم‌زاده؛ دانشکده پزشکی، واحد قم، دانشگاه آزاد اسلامی، قم، ایران.

آدرس پست الکترونیکی:

qasemzade.m@gmail.com

تاریخ دریافت: ۹۶/۵/۲

تاریخ پذیرش: ۹۷/۱۰/۲۳

لطفاً به این مقاله به صورت زیر استناد نمایید:

Mohammadi MJ, Mohebi S, Dehghani F, Ghasemzadeh MJ. Correlation between Academic self-efficacy and learning anxiety in medical students studying at Qom Branch of Islamic Azad University, 2017, (Iran). Qom Univ Med Sci J 2018;12(12):89-98. [Full Text in Persian]

مقدمه

عدم پیشرفت تحصیلی، یکی از مشکلات عمده در کیفیت مراکز آموزش عالی کشور است که منجر به اتلاف وقت، هزینه و ایجاد مشکلات روحی - روانی و اجتماعی در دانشجویان می شود (۱). براساس یافته ها، عوامل متعددی بر موفقیت تحصیلی افراد مؤثرند (۲). Atkinson پس از تعریف پیشرفت تحصیلی با عنوان «توانایی آموخته شده یا اکتسابی در افراد»، مهارت خودتنظیمی را از جمله عوامل تأثیرگذار بر پیشرفت تحصیلی معرفی کرده است. خودتنظیمی، نوعی فرآیند فعال و سازمان یافته است که طی آن فراگیران، اهدافی را برای یادگیری خود انتخاب کرده، سپس سعی می کنند تا شناخت، انگیزش و رفتار خود را تنظیم، مهار و نظارت کنند. یادگیری مؤثر به عقاید انگیزشی مانند الگوهای گرایش انطباق پذیر، سطوح بالاتر خودکارآمدی، جهت گیری هدف، علاقه درونی و عقاید ارزش کار مربوط است (۳، ۴). یکی از تئوری های مهم تغییر رفتار در زمینه یادگیری، تئوری خودکارآمدی بندورا است. براساس این تئوری، از میان مکانیسم های شخصی، هیچ کدام بنیادی تر یا فراگیرتر از خودکارآمدی بر کنترل رفتار و تقاضاهای محیطی نیست (۵). خودکارآمدی تحصیلی تحت عنوان «باور دانشجویان در مورد توانایی های خود در فرآیند تحصیل» تعریف می شود (۶، ۷). این باورها به عنوان بخشی از باورهای خودکارآمدی عمومی، به تعداد مهارت های شخص مربوط نیست؛ بلکه به باورهایی همچون مطالعه کردن، انجام فعالیت های پژوهشی، پرسیدن سؤال در کلاس درس، ارتباط موفقیت آمیز با اساتید، برقراری روابط دوستانه با دیگر دانشجویان، گرفتن نمره های خوب، شرکت در بحث های کلاسی و غیره اشاره می کند که شخص باور دارد تحت شرایط خاص همچون موقعیت های تحصیلی و آموزشی می تواند انجام دهد. این افراد با کنجکاوی می توانند از راه حل های مناسب برای حل مشکلات خویش بهره برده و از خود استقامت بیشتری برای حل مسائل تحصیلی نشان دهند (۸، ۹). به گفته محققین، افراد دارای سطوح بالای خودکارآمدی تحصیلی، معمولاً تکالیف را به عنوان چالش هایی می بینند که باید بر آنها تسلط یابند، این افراد عمیق تر در فعالیت ها درگیر می شوند و تلاش بیشتری را در موقع شکست به کار می برند.

این خصوصیت، رغبت درونی برای انجام فعالیت ها را در پی دارد (۱۰). در مطالعات متعددی این ارتباط مؤثر خودکارآمدی و عملکرد تحصیلی، مورد بررسی و تأیید قرار گرفته است (۱۴-۱۱). بحث استرس و اضطراب، یکی از عواملی است که می تواند میزان خودکارآمدی فرد را تحت تأثیر قرار دهد، به گفته بندورا «برانگیختگی فیزیولوژیکی و هیجانی یکی از عواملی است که بر خودکارآمدی تأثیر می گذارد. وی معتقد بود در صورتی که برانگیخته، عصبی یا دچار سردرد نباشیم و استرس کمتری تجربه کنیم، به احتمال بیشتری باور داریم که می توانیم مشکلی را با موفقیت حل کنیم. هرچه بیشتر احساس خونسردی کنیم، کارایی ما بیشتر می شود. به عبارت دیگر، هرچه سطح برانگیختگی فیزیولوژیکی و هیجانی ما بالاتر باشد، احساس کارایی و خودکارآمدی ما پایین تر است» (۱۵). اضطراب یادگیری تحصیلی از جمله مهم ترین انواع اضطراب در سنین نوجوانی و جوانی است که سلامت روان دانش آموزان و دانشجویان را تهدید کرده و بر کارآمدی و شکوفایی استعدادها، کیفیت یادگیری، شکل گیری شخصیتی و هویت اجتماعی آنان تأثیر سوء می گذارد (۱۶). در مطالعه معینی و فولادوند، میان استرس و خودکارآمدی، همبستگی منفی معنی داری دیده شد (۱۷، ۱۸). در پژوهشی دیگر، تأثیر خودکارآمدی تحصیلی به عنوان یک عامل انگیزشی برافزایش عملکرد تحصیلی و کاهش استرس در دانشجویان مورد تأیید قرار گرفت (۱۹). مطالعات پیشین نیز به این موضوع دست یافته اند که میان استرس با عملکرد منفی فرد در تحصیل، ارتباط خطی نیست؛ بلکه راهبردهای مقابله ای می تواند در این میان نقش واسطه ای داشته باشد (۲۰). این مطالعه با هدف تعیین همبستگی خودکارآمدی تحصیلی با اضطراب یادگیری در دانشجویان پزشکی شاغل به تحصیل در دانشگاه آزاد اسلامی، واحد قم صورت گرفت.

روش بررسی

پژوهش حاضر به روش توصیفی - همبستگی بر روی دانشجویان رشته پزشکی دانشگاه آزاد اسلامی قم در سال ۱۳۹۵ انجام شد. نمونه ها به صورت سرشماری (۱۳۱ نفر) و با در نظر گرفتن معیارهای ورود و خروج انتخاب شدند.

۰/۸۰۲ می‌باشد، همچنین روایی آن نیز مورد تأیید قرار گرفته است. جهت رعایت ملاحظات اخلاقی در این مطالعه، پس از تأیید پژوهش توسط کمیته اخلاق دانشگاه و اخذ مجوزهای لازم از دانشگاه، توزیع پرسشنامه انجام شد و نمونه‌ها بعد از آگاهی از اهداف مطالعه و با رضایت کامل، پرسشنامه‌ها را بدون نیاز به درج مشخصات فردی تکمیل کردند. بیان اهداف تحقیق، کسب رضایت افراد، حفظ اطلاعات به صورت محرمانه از جمله نکاتی بود که طی جمع‌آوری اطلاعات رعایت گردید.

داده‌ها به کمک نرم‌افزار آماری SPSS نسخه ۲۰ و با استفاده از آزمون‌های آماری توصیفی، همبستگی پیرسون، تی مستقل در سطح معنی‌داری کمتر از ۰/۰۵، تجزیه و تحلیل شدند.

یافته‌ها

مطالعه حاضر بر روی ۱۳۱ دانشجوی رشته پزشکی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد قم انجام گرفت. در بررسی مشخصات دموگرافیک دانشجویان، مشاهده گردید اکثر افراد مورد مطالعه مؤنث (۶۶/۴٪)، مجرد (۸۹/۳٪) و غیرخواهگاهی (۵۵/۷٪) هستند (جدول شماره ۱).

جدول شماره ۱: توزیع فراوانی متغیرهای دموگرافیک دانشجویان بر حسب جنس، وضعیت تأهل و وضعیت سکونت

متغیر	تعداد	درصد
جنسیت	مرد	۴۴ / ۳۳/۶
	زن	۸۷ / ۶۶/۴
وضعیت تأهل	مجرد	۱۱۷ / ۸۹/۳
	متاهل	۱۴ / ۱۰/۷
	خواهگاه	۵۸ / ۴۴/۳
وضعیت سکونت	غیرخواهگاه	۷۳ / ۵۵/۷

میانگین سنی دانشجویان، $22/2 \pm 2/8$ سال و میانگین معدل درسی $16/31 \pm 1/15$ به دست آمد. بیشترین توزیع فراوانی نمونه‌های مورد بررسی مربوط به دانشجویانی بود که در ترم سوم (۲۲/۱٪) و ترم پنجم (۲۱/۴٪)، شاغل به تحصیل بودند.

در این مطالعه، میانگین نمره خودکارآمدی تحصیلی برابر با $17/0 \pm 10/4$ به دست آمد؛ به طوری که ۶/۱٪ دانشجویان دارای خودکارآمدی تحصیلی کم، ۷۳/۳٪ دانشجویان دارای خودکارآمدی تحصیلی متوسط و ۲۰/۶٪ دانشجویان دارای

در این مطالعه دانشجویان ترم اول، اینترن، استاجر و مهمان از مطالعه حذف و صرفاً دانشجویان مقطع علوم پایه و فیزیوپات رشته پزشکی وارد مطالعه شدند. ابزار جمع‌آوری اطلاعات شامل دو پرسشنامه خودکارآمدی تحصیلی و اضطراب یادگیری پکران بود.

پرسشنامه خودکارآمدی تحصیلی

(College Academic Self-Efficacy Scale, CASES): این پرسشنامه با ۳۲ گویه، میزان اعتماد دانشجو در ارتباط با یادداشت برداشتن، سؤال پرسیدن، توجه در کلاس، استفاده از کامپیوتر، کتابخانه و غیره را می‌سنجد. سؤالات این پرسشنامه دارای مقیاس لیکرت ۵ سطحی (از خیلی کم تا خیلی زیاد) بوده که از ۱ تا ۵ نمره‌گذاری شده است. در این پرسشنامه کسب نمرات بالا، نشان‌دهنده خودکارآمدی بالاتر و نمرات پایین، نشان‌دهنده خودکارآمدی پایین جهت انجام تکالیف درسی است. شکری و همکاران در مطالعه‌ای به منظور بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی پرسشنامه خودکارآمدی در نمونه‌های ایرانی، آن را بر روی ۳۲۰ دانشجو اجرا کردند (۲۱). همسانی درونی برای کل آزمون، ۰/۹۱، برای مردان، ۰/۹۰ و برای زنان، ۰/۹۱ به دست آمد که نشان می‌داد این ابزار از همسانی درونی خوبی برخوردار است. اعتبار این پرسشنامه با استفاده از تحلیل عامل اکتشافی و تحلیل عامل تأییدی بررسی شده است.

۲- پرسشنامه اضطراب یادگیری پکران (AEQ): از این

پرسشنامه به جهت ارزیابی میزان اضطراب نسبت به یادگیری استفاده می‌شود. برای به دست آوردن امتیاز کلی پرسشنامه، مجموع امتیازات مربوط به تک‌تک سؤالات پرسشنامه با هم محاسبه شده که این امتیاز، دامنه‌ای از ۱۱ تا ۵۵ را دربرمی‌گیرد. امتیازات بالاتر، نشان‌دهنده اضطراب مربوط به یادگیری بیشتر فرد پاسخ‌دهنده خواهد بود و برعکس. این پرسشنامه از پرسشنامه هیجان‌های تحصیلی پکران (AEQ) استخراج شده است. در پژوهش کدیور و همکاران برای بررسی پایایی و روایی این پرسشنامه، از ضریب آلفای کرونباخ و تحلیل عاملی تأییدی استفاده گردید (۲۲). نتایج پژوهش فوق همسو با نتایج پژوهش پکران (سال ۲۰۰۲) نشان می‌دهد پرسشنامه، همسانی درونی قابل قبولی داشته و ضرایب آلفای کرونباخ در این زیرمقیاس

خودکارآمدی تحصیلی بالا بودند. از نظر اضطراب یادگیری، اضطراب یادگیری بالایی داشتند و میانگین نمره اضطراب یادگیری در این دانشجویان، $61/8 \pm 11/5$ درصد دانشجویان، اضطراب یادگیری کم؛ $61/8 \pm 11/5$ دانشجویان اضطراب یادگیری متوسط و $26/7 \pm 11/5$ دانشجویان اضطراب یادگیری بالایی داشتند و میانگین نمره اضطراب یادگیری در این دانشجویان، $61/8 \pm 11/5$ برآورد شد (جدول شماره ۲ و ۳).

جدول شماره ۲: تعیین میانگین $\pm$ انحراف معیار نمره خودکارآمدی تحصیلی و اضطراب یادگیری نمونه‌های مورد بررسی

متغیر	میانگین $\pm$ انحراف معیار	می‌نیمم	ماکزیمم	دامنه قابل اکتساب
خودکارآمدی تحصیلی	$104/2 \pm 17/0$	۵۳	۱۴۳	۱۶۰-۳۲ نمره
اضطراب یادگیری	$33/1 \pm 6/6$	۱۵	۵۱	۵۵-۱۱ نمره

جدول شماره ۳: توزیع فراوانی وضعیت خودکارآمدی تحصیلی و اضطراب یادگیری در نمونه‌های مورد بررسی

متغیر	نمره	تعداد	درصد
خودکارآمدی تحصیلی	کم	۳۲-۷۴/۶	۶/۱
	متوسط	۷۴/۷-۱۱۷/۲	۷۳/۳
	زیاد	۱۱۷/۳-۱۶۰	۲۰/۶
اضطراب یادگیری	کم	۱۱-۲۵/۶	۱۱/۵
	متوسط	۲۵/۷-۳۷/۲	۶۱/۸
	زیاد	۳۷/۳-۵۵	۲۶/۷

بین سه مشخصه دموگرافیکی جنسیت، وضعیت تأهل و محل سکونت با میانگین نمره خودکارآمدی تحصیلی، رابطه معنی‌داری دیده نشد ($p > 0/05$) (جدول شماره ۴).

جدول شماره ۴: مقایسه میانگین $\pm$ انحراف معیار نمره خودکارآمدی تحصیلی نمونه‌ها بر حسب جنسیت، وضعیت تأهل و محل زندگی

متغیر	میانگین $\pm$ انحراف معیار	P
جنس	مذکر $102/6 \pm 17/8$	$= 0/437$
	مؤنث $105/1 \pm 16/6$	
وضعیت تأهل	مجرد $104/4 \pm 17/2$	$= 0/778$
	متأهل $103/0 \pm 15/6$	
محل سکونت	خوابگاه $104/0 \pm 17/4$	$= 0/879$
	غیر خوابگاه $104/4 \pm 16/7$	

اما میان جنسیت و وضعیت تأهل با نمره اضطراب یادگیری، ارتباط معنی‌داری مشاهده گردید ($p < 0/005$)؛ بدین نحو که اضطراب یادگیری در دختران و افراد مجرد بیش از پسران و افراد متأهل بود.

جدول شماره ۵: مقایسه میانگین $\pm$ انحراف معیار نمره اضطراب یادگیری نمونه‌ها بر حسب جنسیت، وضعیت تأهل و محل زندگی

متغیر	میانگین $\pm$ انحراف معیار	P
جنس	مذکر $30/8 \pm 6/5$	$= 0/005$
	مؤنث $34/3 \pm 6/4$	
وضعیت تأهل	مجرد $33/4 \pm 6/5$	$= 0/048$
	متأهل $30/2 \pm 7/3$	
محل سکونت	خوابگاه $33/4 \pm 6/2$	$= 0/684$
	غیر خوابگاه $32/9 \pm 7/0$	

براساس نتیجه آزمون ضریب همبستگی پیرسون، بین معدل تحصیلی و خودکارآمدی تحصیلی، همبستگی مثبت معنی داری مشاهده گردید ($r=0/261$ ، $p=0/003$). همچنین این آزمون بین معدل تحصیلی و اضطراب یادگیری، همبستگی منفی معنی داری نشان داد ($r=-0/231$ ، $p=0/011$).

این در حالی است که سن دانشجویان با خودکارآمدی تحصیلی و اضطراب یادگیری، همبستگی معنی داری نداشت ($p>0/05$). همچنین نتایج بین خودکارآمدی تحصیلی و اضطراب یادگیری دانشجویان موردبررسی، همبستگی معکوس معنی داری نشان داد ($r=-0/388$ ، $p<0/001$)؛ به طوری که با افزایش خودکارآمدی تحصیلی، میزان اضطراب یادگیری کاهش یافت (جدول شماره ۶).

جدول شماره ۶: ماتریس همبستگی بین متغیر سن و معدل با خودکارآمدی تحصیلی و اضطراب یادگیری در نمونه‌های مورد بررسی

متغیر	خودکارآمدی تحصیلی	اضطراب یادگیری
سن	r	-۰/۰۷۱
	p	۰/۶۸۰
معدل	r	-۰/۲۶۱
	p	۰/۰۱۱

بحث

نتایج مطالعه حاضر نشان داد حدود سه چهارم نمونه‌های مورد بررسی از خودکارآمدی تحصیلی متوسطی برخوردار بوده‌اند که با یافته‌های مطالعه میرزایی علویچه و همکاران در کرمانشاه (۲۳) و مطالعه سعادت و همکاران در گیلان (۲۴) همخوانی داشت. در مطالعه‌ای دیگر در قم (سال ۱۳۹۲) مشخص گردید فقط حدود ۲۰٪ از خودکارآمدی تحصیلی بالایی برخوردارند (۲۵) که با نتایج مطالعه حاضر همسو بود. اگرچه میزان خودکارآمدی تحصیلی پایین اندک بود، ولی در مقابل نیز میزان خودکارآمدی تحصیلی از میزان قابل توجهی برخوردار نبود که لازم است مسئولین آموزشی دانشگاه به این موضوع توجه داشته باشند.

در این مطالعه وضعیت خودکارآمدی برحسب جنس، سن، وضعیت تأهل و محل سکونت، تفاوت معنی داری نداشت. در مطالعه جمالی و همکاران در دانشگاه علوم پزشکی بوشهر، تفاوت معنی داری در خودکارآمدی تحصیلی برحسب جنس و سن وجود نداشت (۱۹). در مطالعه میرزایی علویچه و همکاران (۲۳)، خودکارآمدی تحصیلی در سنین بالاتر، افراد متأهل و دانشجویان مقطع دکتری بیشتر بود که با نتایج مطالعه حاضر همخوانی نداشت. به نظر می‌رسد مهم‌ترین علت تفاوت نتایج، شرکت دانشجویان رشته‌های مختلف تحصیلی در مطالعه ایشان بوده؛ چراکه در مطالعه حاضر صرفاً دانشجویان رشته پزشکی بررسی شدند و همگنی خاصی بین نمونه‌ها وجود داشت.

در مطالعه حاضر بین خودکارآمدی تحصیلی و پیشرفت تحصیلی، همبستگی معنی داری مشاهده گردید. مطالعات متعددی، گویای وجود رابطه مثبت معنی دار بین خودکارآمدی تحصیلی و موفقیت تحصیلی بوده‌اند (۲۶، ۱۸، ۲). نتایج مطالعات رفیعی و همکاران (۲۷)، چراغی و همکاران (۲۸)، همچنین جمالی و همکاران (۱۹) نیز مشابه نتایج مطالعه حاضر بود. بنابراین خودکارآمدی تحصیلی به طور خاص، به معنی اطمینان در انجام وظایف تحصیلی نظیر خواندن کتاب، پاسخ به سؤالات در کلاس و آمادگی جهت آزمون است. از طرفی، سطوح بالای خودکارآمدی منجر به نمرات بالاتر و پایداری برای تکمیل تکالیف می‌شود و در نتیجه دانشجویانی که خودکارآمدی تحصیلی بالاتری دارند، سازگاری تحصیلی بهتری داشته و راهبردهای یادگیری سودمندتری را به کار می‌برند و در نهایت، کارکرد بهتری خواهند داشت. مطالعه‌ای در مالزی نشان داد خودکارآمدی به طور مستقیم و غیرمستقیم از طریق ایجاد انگیزه و استراتژی‌های پیشرفت بر پیشرفت تحصیلی اثر دارد (۲۹). در مجموع، امروزه محققان دریافته‌اند دانشجویانی که از خودکارآمدی بالاتری برخوردارند از نظر تحصیلی نیز موفق‌ترند (۳۱، ۳۰).

در خصوص اضطراب یادگیری، نتایج مطالعه حاضر بیانگر این موضوع بود که بخش اعظم دانشجویان مورد بررسی از اضطراب یادگیری متوسطی رنج می‌برند. مشابه این نتایج در مطالعات احمدی طهرانی و همکاران (۳۲)، چراغیان و همکاران (۳۳)،

همچنین دارایی و همکاران (۳۴) گزارش شده است. دانشجویان با اضطراب یادگیری بالا، مهارت‌های مطالعه و یادگیری خود را در زمان تحصیل پایین‌تر از حد توان و دانش خودارزیابی می‌کنند که این مشکل با ایجاد احساس، ترس قابل ملاحظه و فراگیری در حین تحصیل ظاهر شده و با کاهش عملکرد، ضعف یادگیری و افت نمرات در آنان همراه است. در مطالعه حاضر، دانشجویان دختر و مجردین به‌طور معنی‌داری از اضطراب یادگیری بیشتری رنج می‌بردند، همچنین بین معدل و اضطراب یادگیری، همبستگی معنی‌داری وجود داشت؛ به‌طوری‌که دانشجویان با معدل تحصیلی بالا، میزان اضطراب یادگیری کمتری داشتند. این یافته با نتایج مطالعات دیگر مانند پژوهش انجام‌شده در دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی یزد و دانشگاه شهید باهنر کرمان همخوانی داشت (۳۵،۳۲). در مطالعه یزدانی و سلیمانی نیز بین وضعیت تأهل و سطح اضطراب دانشجویان ارتباط وجود داشت (۳۶). در مطالعه حاضر بین سن و اضطراب یادگیری، ارتباطی مشاهده نشد که یزدانی و همکاران نیز در مطالعه خود به همین نتیجه دست یافتند (۳۶). به‌رحال، امروزه این فرضیه ثابت شده است که استرس و اضطراب یکی از عوامل مخل در عملکرد تحصیلی؛ ازجمله موفقیت و پیشرفت تحصیلی محسوب می‌شود؛ لذا اضطراب یادگیری در دانشگاه‌ها می‌تواند با داشتن تأثیر منفی، اختلال در دستیابی به اهداف آموزشی ایجاد کند و یکی از دغدغه‌های نظام آموزشی یافتن اضطراب موجود و برگزیدن راه‌حل‌های مناسب برای آن است.

در مطالعه‌ای مشخص گردید بین خودکارآمدی تحصیلی و اضطراب یادگیری، همبستگی منفی معنی‌داری وجود دارد؛ به‌طوری‌که با بالا رفتن نمره خودکارآمدی تحصیلی، اضطراب یادگیری کاهش می‌یابد و برعکس. به عبارتی، دانشجویانی که نسبت به توانمندی خود در انجام تحصیل مطمئن نیستند، همچنین اعتقاد ندارند که تمرین و تلاش به موفقیت منتهی خواهد شد، اغلب مضطرب شده و به‌خصوص زمانی که مورد ارزیابی قرار می‌گیرند احساس عدم شایستگی می‌کنند؛ در مقابل دانشجویانی که به شایستگی خودباور و اعتقاد دارند می‌توانند راحت‌تر در امورات تحصیلی خود اقدام کنند و مشخص شده است باورهای خودکارآمدی تحصیلی میانجی‌کننده مهمی از انواع

رفتارهای مرتبط با پیشرفت بوده و به‌طور کلی در باورهای افراد نسبت به توانایی‌های خویش، در تلاش و پشتکار آن‌ها مؤثر است (۳۷). مشابه این موضوع را می‌توان در مطالعه سعادت و همکاران (۲۴)، محمدی و همکاران (۳۵) و جمالی و همکاران (۱۹) نیز مشاهده کرد. در مطالعه Nie و همکاران، خودکارآمدی تحصیلی نقش میانجی بین اهمیت تکلیف و اضطراب آزمون داشت؛ به‌طوری‌که با افزایش سطح خودکارآمدی، سطح پایین‌تری از اضطراب دیده شد (۳۸). نتایج مطالعه Zajacova و همکاران نیز بین خودکارآمدی تحصیلی و استرس درک‌شده، همبستگی منفی معنی‌داری را نشان داد (۳۹). در مطالعه فولادوند و همکاران بین استرس تحصیلی و خودکارآمدی تحصیلی دانشجویان، همبستگی منفی و معنی‌داری گزارش شد (۱۸). در مطالعه‌ای دیگر مشخص گردید متغیر خودکارآمدی ادراک‌شده به‌طور مستقیم و غیرمستقیم از طریق راهبردهای مقابله‌ای شناختی انطباقی و غیرانطباقی بر استرس تحصیلی اثر می‌گذارد. براین اساس، افراد با خودکارآمدی ادراک‌شده بالا تمایل دارند تا از راهبردهای مقابله انطباقی بهره و در نتیجه میزان استرس و اضطراب کمتری تجربه می‌کنند (۴۰). در مطالعه حاضر صرفاً دانشجویان رشته پزشکی شرکت داشتند که این موضوع یکی از محدودیت‌های این مطالعه بود. همچنین تعداد بالای سؤالات پرسشنامه‌ها، امکان کاهش دقت پاسخ‌گویی نمونه‌ها را احتمالاً دربرداشت که این امر می‌تواند یکی دیگر از محدودیت‌های مطالعه حاضر باشد.

نتیجه‌گیری

با توجه به نتایج این مطالعه، بخش اعظم دانشجویان از خودکارآمدی تحصیلی و اضطراب یادگیری متوسطی برخوردار بودند؛ بنابراین با توجه به ارتباط بین این دو متغیر با پیشرفت تحصیلی، همچنین ارتباط خودکارآمدی تحصیلی با اضطراب تحصیلی پیشنهاد می‌گردد جهت ارتقای خودکارآمدی تحصیلی از طریق برگزاری کلاس‌های مناسب؛ ازجمله یادداشت‌برداری، افزایش تمرکز حواس و ایجاد فرصت‌هایی جهت ابراز توانایی خود در کلاس مانند ارائه کنفرانس و اداره کلاس؛ سطح خودکارآمدی تحصیلی ارتقا یافته تا با کاهش اضطراب یادگیری، احتمال موفقیت در تحصیل نیز افزایش یابد.

References:

1. Ghamari F, Mohammad B, Mohammad S. The association between mental health and demographic factors with educational success in the students of Arak universities. *J Babol Univ Med Sci* 2010;12(1):118-24. [Full Text in Persian] Link
2. Bahar HH. The effects of gender, perceived social support and sociometric status on academic success. *Procedia-Soc Behav Sci* 2010;2(2):3801-5. Link
3. Mard Ali L, Koushki S. The relationship between academic achievement and self-regulation. *Q Andisheh Raftar* 2008;2(7):69-78. [Full Text in Persian] Link
4. Kesici S, Erdogan A. Predicting college students' mathematics anxiety by motivational beliefs and self-regulated learning strategies. *Coll Stud J* 2009;43(2):631-42. Link
5. Torres JB, Solberg VS. Role of self-efficacy, stress, social integration, and family support in Latino college student persistence and health. *J Vocat Behav* 2001;59(1):53-63. Link
6. Bandura A. Self-efficacy: Toward a unifying theory of behavioral change. *Psychol Rev* 1977;84(2):191-215. Link
7. Ramachandran VS. *Encyclopedia of human behavior*. 2nd ed. London: Elsevier; 2012:314-20. Link
8. Bandura A. *Self-efficacy: The exercise of control*: Macmillan. New York: American Psychological Association; 1997. Link
9. Bandura A. Perceived self-efficacy in cognitive development and functioning. *Educ Psychol* 1993;28(2):117-48. Link
10. Pajares F. Gender and perceived self-efficacy in self-regulated learning. *Theory Pract* 2002;41(2):116-25. Link
11. Loo C, Choy J. Sources of self-efficacy influencing academic performance of engineering students. *Am J Educ Res* 2013;1(3):86-92. Link
12. Chowdhury MS, Shahabuddin A. Self-efficacy, motivation and their relationship to academic performance of bangladesh college students. *Coll Q* 2007;10(1):1-9. Link
13. Coll KM, Stewart RA. Collaboration between counseling services and an academic program: An exploratory study of student outcome. *J Coll Couns* 2002;5(2):135-41. Link
14. Karademas EC, Kalantzi-Azizi A. The stress process, self-efficacy expectations, and psychological health. *Personal Individual Differ* 2004;37(5):1033-43. Link
15. Anthony RA. Academic self-efficacy: From educational theory to instructional practice. *Perspect Med Educ* 2012;1(2):76-85. PubMed
16. Schein EH. The anxiety of learning. Interview by Diane L. Coutu. *Harv Bus Rev* 2002;80(3):100-6. PubMed
17. Moeini B, Shafii F, Hidarnia A, Babaii GR, Birashk B, Allahverdipour H. Perceived stress, self-efficacy and its relations to psychological well-being status in Iranian male high school students. *Soc Behav Personal Int J* 2008;36(2):257-66. Link
18. Fooladvand K, Farzad V, Shahraray M, Sangari AA. Role of social support, academic stress and academic self-efficacy on mental and physical health. *Contemp Psychol* 2009;4(2):81-93. [Full Text in Persian] Link
19. Jamali M, Noroozi A, Tahmasebi R. Factors affecting academic self-efficacy and its association with academic achievement among students of Bushehr university medical sciences 2012-13. *Iran J Med Educ* 2013;13(8):629-41. [Full Text in Persian] Link

20. Arsenio WF, Loria S. Coping with negative emotions: Connections with adolescents' academic performance and stress. *J Genet Psychol* 2014;175(1):76-90. PubMed
21. Shokri O, Tolabi S, Taghavinia A, Kakaberaie K, Foladvand Kh. Psychometric study of Self-efficacy beliefs questionnaire. *J Educ Learn Stud* 2012;3(2):45-61. [Full Text in Persian] Link
22. Kadivar p, Farzad V, Kavousian J, Nikdel F. Validating the Pekrun's achievement emotion questionnaire. *Educ Innov* 2009;8(32):7-38. [Full Text in Persian] Link
23. Mirzaei-Alavijeh M, Hosseini S N, Motlagh M I, Jalilian F. Academic self-efficacy and its relationship with academic variables among Kermanshah University of Medical Sciences students: A cross sectional study. *Pajouhan Sci J* 2018;16(2):28-34. [Full Text in Persian] Link
24. Saadat S, Asghari F, Jazayeri R. The relationship between academic self-efficacy with perceived stress, coping strategies and perceived social support among students of University of Guilan. *Iran J Med Educ* 2015;15:67-78. [Full Text in Persian] Link
25. Sharififard F, Norozi K, Hosseini M, Asayesh H, Norozi M, Ashrafrezaei N. The relationship between academic burnout and academic self-efficacy among nursing and paramedics college students. *J Urmia Nurs Midwifery Fac* 2014;12(8):792-9. [Full Text in Persian] Link
26. Amrai K, Elahi Motlagh S, Azizi Zalani H, Parhon H. The relationship between academic motivation and academic achievement students. *Procedia Social Behav Sci* 2011;15:399-402. Link
27. Rafii F, Saremi Rasouli F, Najafi ghezeljeh T, Haghani H. The relationship between academic procrastination, academic achievement, and self-efficacy in nursing students of Tehran University of medical sciences. *Iran J Med Educ* 2014;14(1):32-40. [Full Text in Persian] Link
28. Cheraghi F, Shamsaei F, Shaikholsalmi F, Hasantehrani T. Relationship between Self-Efficacy and Learning and Study Strategies in Nursing and Midwifery Students of Hamedan University of Medical Sciences. *Iran J Med Educ* 2013;13(4):331-40. [Full Text in Persian] Link
29. Yusuf M. The impact of self-efficacy, achievement motivation, and self-regulated learning strategies on students' academic achievement. *Procedia- Social Behav Sci* 2011;15:2623-26. Link
30. Tenaw AY. Relationship between self-efficacy, academic achievement and gender in analytical chemistry at Debre Markos college of teacher education. *Afr J Chem Educ* 2013;3(1):3-28. Link
31. Tella A, Tella A, Adeniyi O. Locus of control, interest in schooling and self-efficacy as predictors of academic achievement among junior secondary school students in Osun State, Nigeria. *New Horizons Educ* 2011;59(1):25-37. Link
32. Ahmadi Tehrani G, Entezarian Ardekani S, Rabani A. Investigating the relationship of study and learning strategies with the level of test anxiety among students of yazd university of medical sciences in 2016. *Manage Strat Health Syst* 2017;2(2):146-53. [Full Text in Persian] Link
33. Cheraghian B, Fereidooni Moghadam M, Baraz Pardejani SH, Bavarsad N. Test anxiety and its relationship with academic performance among nursing students. *Knowl Health* 2008;3(3-4):25-9. [Full Text in Persian] Link
34. Darabi M, Aivazi AA, Gholami-Parizad E, Ghazanfari Z, Imanzad M. Test Anxiety among Ilam UMS' Students. *Adv Nurs Midwifery* 2012; 23(82):1-7. Link
35. Mohammadi E, Seidabadi M, Zeinalabadi R, Tohidi A, Norouzinia R. The relationship between perceived social support and test anxiety: The mediating role of self-efficacy. *J Dev Strategies Med Educ* 2015;2(2):23-32. [Full Text in Persian] Link
36. Yazdani F, Soleimani B. Relationship between test anxiety and academic performance among midwifery students. *J Health Syst Res* 2011;7(6):1178-87. [Full Text in Persian] Link

37. Garavand H, Kareshki H, Ahanchian M. The relationship between self-efficacy in research and research performance a study on students of medical sciences university of Mashhad. Iran J Med Educ 2014;14(1):41-51. [Full Text in Persian] Link
38. Nie Y, Lau Sh, Liao AK. Role of academic self efficacy in moderating the relation between task importance and test anxiety. Learn Individual Differ 2011;21(6):736-41. Link
39. Zajacova A, Lynch SM, Espenshade TJ. Self-efficacy, stress, and academic success in college. Res Higher Educ 2005;46(6): 677-706. Link
40. Hampton NZ, Mason E. Learning disabilities, gender, sources of efficacy, self-efficacy beliefs, and academic achievement in high school students. J Sch Psychol 2003;41(2):101-12. Link